

Book Club

هانیه صولتی‌نیا

دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر دانشگاه صنعتی اصفهان

hanie.solaty@ec.iut.ac.ir

فرگل شیروانی‌فر

دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر دانشگاه صنعتی اصفهان

fagrolshirvanifar@ec.iut.ac.ir

سارا سلطانی

دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر دانشگاه صنعتی اصفهان

Soltanisara1380@gmail.com

۱. ضرورت و اهداف انجام پروژه

کتاب و کتابخوانی یکی از مهم‌ترین روش‌های افزایش دانش و آگاهی جامعه است. کتاب‌ها تاثیر زیادی در ارتقا سطح سواد و فرهنگ جامعه دارند. یکی از بهترین روش‌ها برای تشویق جامعه به کتابخوانی، ایجاد یک شبکه‌ی اجتماعی مختص تبادل نظر میان علاقه‌مندان کتاب است.

۲. جنبه‌های نوآوری

با وجود اینکه سایت‌های غیرایرانی قوی در زمینه معرفی و نقد کتاب از جمله Goodreads وجود دارند اما متأسفانه در این زمینه سایت‌های ایرانی کمی با کیفیت بالا وجود دارند. علاوه بر خدمات رایج سایت در جهت ترویج کتابخوانی، خدماتی مثل گرفتن کوئیز و آزمون‌هایی از کاربران سایت در جهت ارزیابی کیفیت مطالعه آنان و همچنین داشتن رای‌گیری سالیانه برای مشخص کردن بهترین کتاب‌ها در هر ژانر ارائه می‌دهیم. همچنین الگوریتم‌هایی برای برآورد تخمینی از زمانی که برای مطالعه هر کتاب مورد نیاز است به کاربران ارائه خواهد شد. همچنین یکی از مهم‌ترین مزیت‌هایی که نسبت به نمونه‌های ایرانی داریم، تعامل اجتماعی گسترده میان کاربران است.

۳. قابلیت‌ها و خدمات

Book Club وب‌سایتی برای نقد و معرفی کتاب‌ها است در واقع یک شبکه‌ی اجتماعی برای طرفداران کتاب است. در ادامه به بررسی قابلیت‌های آن می‌پردازیم:

1. هر کاربر در Book Club یک پروفایل دارد در بخش پروفایل خود میتواند موارد مختلفی

را مشاهده کند از جمله:

- در پروفایل کاربر کتاب‌ها در قسمت‌های مختلفی برای کتاب‌هایی که مطالعه کرده است، کتاب‌هایی که در حال مطالعه آنها است و کتاب‌هایی که قصد مطالعه آنها را در آینده دارد، قرار دارند.
- کاربر می‌تواند لیست‌هایی مختلفی در پروفایل خود ایجاد کند و کتاب‌ها را بر مبنای سلیقه‌ی خود در هر لیست اضافه کند.
- در پروفایل کاربر تمام نقل قول‌هایی که ذخیره کرده است، قابل مشاهده هستند.
- هر کاربر می‌تواند در پروفایل خود یک چالش سالانه درباره‌ی تعداد کتاب‌هایی که در یک سال قصد مطالعه‌ی آنها را دارد، ایجاد کند و با اضافه کردن کتاب‌های مطالعه شده در هر سال به پروفایل خود، وضعیت به‌روزرسانی‌شده‌ی چالش را مشاهده کند.
- امتیازی که کاربر در کوئیز مربوط به هر کتاب به دست آورده است در پروفایل وی قابل مشاهده است.

2. در سایت قسمت نقل قول‌ها یا Quote ها را داریم که افراد مختلف می‌توانند، متن‌های

مختلف از یک کتاب را با ذکر نام کتاب و نام نویسنده و همچنین شخصیتی که در کتاب

- آن قسمت را بیان کرده (در صورت وجود) در آن قرار دهند و همچنین این نقل قول‌ها بر اساس نام نویسنده و نام کتاب قابل جستجو هستند.
3. در دسته بندی‌های مختلف بر اساس رتبه و میزان محبوبیت هر کتاب به صورت سالانه کلنیدیهای انتخاب می‌شوند و در بازه زمانی مشخصی یک رای‌گیری برای تعیین محبوب‌ترین کتاب در هر دسته‌بندی برگزار می‌شود.
4. در سایت هر کتاب صفحه مخصوص به خود را دارد که در آن مطالب مختلفی قرار دارند.
- تصویرهای مختلف از کاور کتاب و خلاصه‌ای از داستان کتاب در این بخش قرار می‌گیرند.
  - امتیاز کتاب بر اساس امتیازهایی که کاربران به آن داده‌اند در این بخش قابل مشاهده است.
  - در این بخش بر اساس الگوریتم‌های موجود در سایت تخمینی از زمان متوسط مورد نیاز برای مطالعه‌ی هر کتاب در اختیار کاربران قرار می‌گیرد.
  - تعداد کاربرانی که کتاب را مطالعه کرده‌اند یا آن را در لیست آینده‌ی مطالعه خود قرار داده‌اند هم در این بخش قابل مشاهده است.
  - نظرات کاربران در مورد کتاب در این بخش قرار دارند.
  - برای کاربران دارای اشتراک کوپیزهایی به صورت چندگزینه‌ای تهیه شده‌اند که در صفحه مربوط به هر کتاب قرار گرفته‌اند.

5. وب سایت به صورت یک شبکه اجتماعی عمل می کند که افراد در صفحه اصلی می توانند پست های افرادی که آنها را دنبال می کند و همچنین پست های اصلی خود سایت را مشاهده کند.
6. قسمتی برای ایجاد گفتگو وجود دارد که کاربران می توانند یک سوال را در رابطه با یک کتاب مطرح کنند و با سایر کاربران در رابطه با آن کتاب بحث و گفتگو کنند.
7. لیستی از کتاب ها که بر اساس میزان محبوبیت و همچنین امتیاز مرتب شده باشد در سایت قابل مشاهده است.

4. استفاده کنندگان اصلی

1. یکی از گروه های اصلی استفاده کننده از سایت علاقه مندان به کتاب هستند، که از سایت برای نقد، بررسی و آشنایی جهت خرید کتاب استفاده می کنند.
2. یکی دیگر از گروه های استفاده کننده نویسنده ها هستند، که از سایت برای برقراری ارتباط بیشتر با طرفدارانشان و همچنین تبلیغ آثارشان استفاده می کنند.
3. یکی دیگر از گروه های استفاده کننده ناشران هستند، که از سایت برای تبلیغ آثارشان استفاده می کنند.

۵. سیستم‌های مشابه

سیستم مشابه خارجی سایت Goodreads است که امکانات مختلفی دارد از جمله ارتباط نویسندگان با طرفداران، ایجاد قفسه کتاب در پروفایل هر کاربر، رای‌گیری سالانه برای تعیین برترین کتاب‌ها، معرفی لیست‌های محبوب و استفاده از recommender system ها برای معرفی کتاب‌های مرتبط به کاربران، قابلیت ایجاد دیسکاشن‌ها و موارد دیگر. هر چند این سایت از نظر رابط کاربری نقاط ضعفی دارد و ممکن است کاربران تازه‌کار نتوانند به سادگی با این سایت کار کنند. هر چند سایت Goodreads اکثر مواقع برای کاربران ایرانی در دسترس نیست و به این دلیل وجود یک نسخه داخلی می‌تواند کمک کند. نمونه‌ی مشابه داخلی هم سایت وینش است، سایت وینش خدمات مختلفی از جمله از جمله برگزاری رویدادهای مختلفی برای تحلیل و نقد کتاب‌ها برگزار می‌شود، ارائه مقاله‌های مختلف در جمله معرفی کتاب‌ها دارد. اما این سایت در زمینه دسته‌بندی کتاب‌ها و داشتن مخزن کامل از کتاب‌ها بسیار ناقص است که سایت Book Club سعی در رفع این مشکل دارد.

۶. توجیه اقتصادی

• تخمین هزینه‌ها

- متخصص IT برای مدیریت و برنامه ریزی (۱۲ میلیون تومان)
- مهندس صنایع برای تحلیل مالی و بازاریابی (۸ میلیون تومان)
- طراح UI/UX (۱۰ میلیون تومان)
- توسعه‌دهنده فرانت اند (۱۱ میلیون تومان)

- توسعه‌دهنده بک اند (۱۳ میلیون تومان)
  - متخصص SEO (۷ میلیون تومان)
  - تحلیلگر QA (۱۲ میلیون تومان)
  - متخصص دیجیتال مارکتینگ برای تولید محتوا و تبلیغات (۱۴ میلیون تومان)
- کل زمان تخمینی تا راه‌اندازی پروژه ۱۰ ماه برآورد می‌شود و به طور تقریبی ۸۰۰ میلیون هزینه می‌شود.

● تخمین درآمد

منابع اصلی درآمد شامل تبلیغات گسترده، قرارداد با ناشران برای تبلیغات محصولاتشان، دریافت کارمزد از نویسندگان برای نشر پست‌های تبلیغاتی و همچنین خرید اشتراک توسط کاربران برای دریافت خدمات اضافه است.

اگر با بازاریابی اولیه با ۵ ناشر قرارداد ببندیم و هر ناشر به طور متوسط به صورت ماهیانه ۵ میلیون و هر ناشر ما را با ۳ نویسنده مرتبط کند و هر نویسنده هم صورت ماهیانه ۱ میلیون پرداخت کند از این بخش به طور متوسط به صورت ماهیانه ۴۰ میلیون دریافت می‌کنیم. همچنین اگر به صورت اولیه با ۵ سایت فروش آنلاین کتاب قرارداد ببندیم و به صورت ماهیانه ۱ میلیون تومان از هر کدام دریافت کنیم در مجموع ماهانه ۴۵ میلیون درآمد داریم.

هر چند به عنوان یک شبکه‌ی اجتماعی درآمد ما وابسته به میزان محبوبیت ماست و با افزایش محبوبیت درآمد ما افزایش می‌یابد.

به طور تقریبی بعد از یک سال و چهار ماه به سوددهی می‌رسیم.

۷. فاز های انجام پروژه و خروجی هر فاز

• فاز اول: طراحی اولیه محصول

در این فاز به بررسی نقاط مثبت پروژه نسبت به رقبای بیزینس و همچنین طراحی رابط کاربری و طراحی شماتیک کلی پایگاه داده می پردازیم. در این فاز تمام پیش نیاز های نرم افزار بررسی و فراهم می شود.

• فاز دوم : ارائه کلیت محصول به مخاطبان هدف

در فاز قبل رابط کاربری کاملاً طراحی شده است. در این فاز لازم است این شمای طراحی شده به بیزینس هایی که قصد داریم در آینده با یکدیگر همکاری کنیم ارائه شود و در واقع نظر سنجی در رابطه با شمای کلی انجام می شود. در نهایت با توجه به نتایج نظر سنجی امکانات محصول تغییر کرده یا اصلاح می شوند.

• فاز سوم : پیاده سازی نرم افزاری

در این فاز لازم است پیاده سازی نرم افزاری صورت گیرد. در واقع رابط کاربری که در فاز اولیه طراحی شده بود توسط زبان های برنامه نویسی سمت فرانت اند پیاده سازی شود و صفحات مختلف وبسایت مشخص شوند. زمانی که پیاده سازی صفحات وبسایت و رابط کاربری و بخش فرانت اند به اتمام رسید می توان پیاده سازی قسمت بک اند سایت را شروع کرده و در واقع برنامه را به پایگاه داده طراحی شده در فاز اولیه ، متصل کرد. جزئیات بیشتر پیاده سازی نرم افزار در قسمت «زمان و برنامه پیاده سازی» مفصل تر شرح داده شده است.

۸. تاثیر در آینده کاری

با توجه به اینکه محصول ما طراحی یک سایت کاربردی و در زمینه توسعه وب می باشد ، می تواند مهارت های ما در زمینه طراحی پایگاه داده مناسب و یا توسعه بخش فرانت اند و بک اند سایت را تقویت کند.

از طرفی می دانیم با توجه به رشد تکنولوژی و دسترسی فراگیر افراد به اینترنت و محدودیت های به وجود آمده در دوران شیوع بیماری کرونا ، توجه افراد به خرید های اینترنتی و مجازی شدن امور روزمره شان افزایش یافته است. که این مسائل باعث افزایش توسعه سایت های اینترنتی در جهت ارائه خدمات به افراد و در نتیجه ایجاد زمینه اشتغال برای توسعه دهندگان وب شده است. اگر فردی مهارت کافی در این زمینه داشته باشد فرصت های شغلی زیادی برایش فراهم خواهد شد.

۹. تبادل دوطرفه‌ی دانش در خلال انجام پروژه

به طور کلی رویکرد ما برای تبادل دانش این است که ما دانش را آزادانه بین پروژه ها و همه اعضای تیم تبادل می کنیم و برتری فنی خود را با یادگیری از دیگران و به اشتراک گذاشتن دستاوردها و شکست های خود ایجاد می کنیم. این بدان معنی است که ما در انتشار مطالب و بلاگ های خود و از نظر فنی صادق هستیم و هدف، آموزش و مشارکت و ارائه خودمان در جامعه است. هنگام کار با مشتریان، درک چشم انداز بزرگی که ما از موقعیت پیدا می کنیم، به ما امکان می دهد بازخورد صادقانه ارائه دهیم و به مشتری در بهبود فرآیندهای تجاری خود کمک کنیم. ما

دو عنصر مهم را پیدا کردیم که همکاری با مشتری را به نتیجه رساند: شروع مناسب پروژه و تمرکز بر ارتباطات.

با این رویکرد، تبادلات دانش میان تیم فنی ما و مشتری در خلال این پروژه به دو بخش تقسیم می شود :

۱- حین طراحی و به منظور تبیین دقیق صورت مسئله که در این بخش در نظر داریم در مرحله ی اولیه، در شبکه های اجتماعی با قراردادن پرسشنامه ها و ابزارهای ارتباط جمعی، به گردآوری نظرات و پیشنهادات و انتقادات مشتریان پردازیم و نیاز های اصلی و اساسی آنان را در خلال انجام این پروژه لحاظ کنیم.

۲- پس از ارائه نسخه های مختلف پروژه به روش های مختلف انجام می شود. مثلاً به صورت فیدبک غیررسمی و با استفاده از سیستم پشتیبانی رسمی سایت (bookclub) با طراحی و پیاده سازی سیستم پشتیبانی فعال تبادلات میان ما و مشتریان به صورت پرسش و پاسخ و همچنین انتقال انتقادات و فیدبک ها تسریع و تسهیل می گردد.) همچنین ما با الهام از Developer program از شرکت eBay، یک سیستم سوالات متداول پیاده سازی می کنیم که به مشتریان این امکان را می دهد که از قوانین و نحوه استفاده از بخش های مختلف سایت آگاهی پیدا کنند و در صورت وجود ابهام یا مشکلات مختلف، نظرات خود را در این سامانه به اشتراک می گذارند و به بهبود بخش های مختلف سامانه کمک کنند.

۱۰. قابلیت افراد تیم

فرگل شیروانی فر: توسعه دهنده فرانت اند و متخصص دیجیتال مارکتینگ

هانی‌ه‌ص‌ولتی‌نیا: توس‌عه‌دهنده‌فرانت‌اند و توس‌عه‌دهنده‌ب‌ک‌اند
س‌ارا سلطانی: توس‌عه‌دهنده‌ب‌ک‌اند و مت‌خص‌ص‌ دیتابیس

۱۱. ا‌رائه‌ در قالب مقاله علمی

کتاب‌خوانی یکی از مهم‌ترین فعالیت‌ها در جامعه برای ارتقا سطح علمی جامعه به شمار می‌رود و امروزه با دسترسی به امکانات مثل کتاب‌های صوتی یا کتاب‌های الکترونیکی می‌توان گفت که مطالعه و افزایش سطح علمی بیشتر از همیشه آسان شده است.

اما همچنان در بسیاری از جوامع آمار کتاب‌خوانی پایین است. هر چند بسیاری از مطالعات نشان می‌دهند که شبکه‌های اجتماعی تأثیری مستقیمی بر سبک زندگی انسان‌ها دارند، و حتی باعث می‌شوند افراد جامعه به فعالیت‌هایی که از قبل آشنایی زیادی با آنها ندارند روی بیاروند. حال اگر یک شبکه اجتماعی مخصوص کتاب‌ها وجود داشته باشد زمینه برای مطالعه و تحقیق در رابطه با تأثیر این شبکه‌ی اجتماعی روی افراد مهیا می‌شود.

هر چند امکان ا‌رائه‌ خود وب‌سایت در قالب یک مقاله‌ی علمی وجود ندارد، اما می‌توان تأثیر آن در اجتماع را بر گروه‌های هدف مختلف بررسی کرد. اگر افراد جامعه را به سه دسته‌ی کلی افرادی که تقریباً اصلی کتاب نمی‌خوانند، افرادی که میزان مطالعه متوسطی دارند و افرادی که به کتاب علاقه‌ی زیادی دارند تقسیم کنیم. به طور مشخص افراد علاقه‌مند به کتاب دسته اولی هستند که سراغ این پلتفرم می‌آیند، اما در ادامه می‌توان بررسی کرد که آیا این پلتفرم تأثیر شاخصی در میزان مطالعه‌ی دسته‌ای که میزان مطالعه متوسطی دارد می‌گذارد یا خیر. و همچنین =در ادامه می‌توان بررسی کرد اگر این شبکه‌ی اجتماعی از محبوبیت بالایی برخوردار شود آیا

امکان اینکه افرادی که به طور تقریبی اصلاً کتاب نمی‌خوانند به کتاب‌خوانی علاقه‌مند شوند، وجود دارد یا نه، و در نهایت سعی کنیم با ارتقا این پلتفرم میزان مطالعه در جامعه را افزایش دهیم.

۱۲. اطلاع دادن به کاربران هدف

این سایت خود به صورت مستقل فروش کتاب به کاربران را انجام نمی‌دهد و در زمینه فروش کتاب صرفاً توسط لینک‌هایی کاربران را به سایت‌های فروش آنلاین کتاب راهنمایی و هدایت می‌کند و در واقع سایت‌هایی معتبر را به کاربران معرفی می‌کند. در نتیجه ما باید محصول خود را به سایت‌ها و یا بیزینس‌هایی که فروش آنلاین انجام می‌دهند معرفی کرده تا در صورت تمایل با ما همکاری کنند و یکدیگر را تقویت کنیم. درواقع ما به تبلیغات و معرفی دیگر بیزینس‌ها می‌پردازیم در حالی که در زمینه خرید کتاب، محیطی امن برای کاربران خود نیز فراهم کرده ایم. البته باید این مسئله را مد نظر داشته باشیم که بیزینس‌های منتخب باید مجوز‌های لازم را داشته باشند و معتبر باشند.

علاوه بر بیزینس‌های مختلف محصول باید به افراد جامعه که علاقه‌مند به مطالعه هستند نیز معرفی شود، که می‌توان در این مورد از سایت‌های فروش کتاب برای تبلیغات محصولاتمان درخواست کنیم.

پس محصول ما علاوه بر اینکه یک محصول B2B می‌باشد (باید به بیزینس‌های مختلف معرفی شود)، یک محصول B2C نیز می‌باشد (باید به کاربران عادی نیز معرفی شود).

۱۳. فازبندی و پیاده‌سازی

برنامه ما برای پیاده سازی این وب سایت به فاز های زیر تقسیم بندی و به طور خلاصه شرح داده شده است:

- **مرحله اول - برنامه ریزی و تعیین استراتژی :** این یک مرحله حیاتی برای انجام پروژه است، چون پایه و اساس موفقیت پروژه را تعیین می کند. تسک های مدنظر برای این مرحله شامل تحقیقات، جلسات استراتژی، نوشتن جزئیات فنی و معماری پروژه، الزامات پروژه و مستندات تعاریف، architecture plan ، wireframe و ایجاد نقشه ی سایت. همه اعضای گروه از جمله طراح UI & UX ، UX writer ، مدیر محتوای وب، توسعه دهندگان وب و متخصصان سئو در این فعالیت شرکت دارند. زمان بندی تخمینی برای این مرحله **2 ماه** در نظر گرفته شده است.
- **مرحله دوم - طراحی :** براساس اطلاعات گردآوری شده در مرحله قبل، ماکت های طراحی ایجاد می شوند تا یک طرح سفارشی یا تمپلیتی ایجاد شود که اهداف وب سایت را برآورده کند. ماکت های طراحی ما شامل طراحی صفحه اصلی، طراحی صفحات مختلف داخلی مثل پروفایل کاربران و نویسندگان، پروفایل کتاب ها، صفحه شبکه اجتماعی کاربران عادی و ... و همچنین طراحی های responsive برای دیوایس های مختلف از جمله دسکتاپ، تبلت و موبایل می شوند. پیش بینی می شود این مرحله نیز **3 ماه** به طول بینجامد.
- **مرحله سوم - توسعه محصول و برنامه نویسی :** با استفاده از طراحی تایید شده، معماری سایت، خلاصه های فنی و نقشه سایت پروژه به مرحله توسعه می روند. توسعه دهندگان وب ما از جمله front-end developer ها، backend-developer ها و مهندسان

نرم افزار و متخصصان سئو در این مرحله با هم همکاری دارند. با توجه به ابعاد گسترده ی این پروژه پیش بینی می شود این مرحله نیز طی 3 الی 4 ماه انجام شود.

- **مرحله چهارم – تست و ری ویوی پروژه :** در این مرحله این فرصت در اختیار مشتریان و کاربران ما قرار می گیرد که در بستر سیستم پشتیبانی سایت و همچنین developer program ما(که در بخش تبادل دانش توضیح داده شده است) بررسی و بازخورد خود را به اشتراک بگذارند. همچنین در این مرحله آزمایش های مختلفی صورت می گیرد که اطمینان حاصل شود سایت در مرورگرهای مختلف، صفحات نمایش و موبایل ها و دیوایس ها با سایز های متفاوت بهینه سازی شده اند و پروژه برای راه اندازی آماده است. software tester ، تحلیلگر QA و همه ی کسانی که در فرایند توسعه مشارکت داشتند، در این مرحله نیز همکاری می کنند. زمان تخمینی برای این مرحله بین 1 تا 2 ماه برآورد شده است.

- **مرحله پنجم – راه اندازی پروژه :** بنابه پیچیدگی پروژه تخمین زده می شود که این مرحله بین 1 تا 2 هفته به طول بینجامد.

- **مرحله ششم – نگهداری و بهبود مداوم :** در این مرحله، با مراقبت و توجه مداوم تیم فنی و همچنین بازخورد و نظرات کاربران که از بخش های مختلف سایت دریافت شده اند، به بهبود و توسعه هرچه بیشتر این وب سایت می پردازیم. پیش بینی می کنیم با گسترش پروژه، به دلیل ماهیت اجتماعی بودن و وابستگی زیاد این پروژه به کاربران، به متخصصان شبکه و امنیت برای حفظ حریم خصوصی کاربران، رمزنگاری پیشرفته داده های کاربران، کنترل دسترسی، شناسایی آسیب پذیری ها و پیشگیری از نفوذ و ... نیاز پیدا کنیم.

۱۴. بررسی ریسک ها و خطرات احتمالی

با توجه به اینکه سایت در زمینه کتاب و معرفی آن فعالیت می کند بسیار مهم است که حقوق ناشر حفظ شود و تخلف غیر اخلاقی ای در این زمینه صورت نگیرد. این موضوع می تواند به تنهایی برای اعتبار سایت مضر باشد.

از طرف دیگر هر بیزینسی یکسری رازهای تجاری ای دارد که نباید در دسترسی همگان و رقبای تجاری قرار گیرد. در واقع این رازها یک مزیت نسبت به مابقی شرکت ها می باشد. باید اقدامات لازم برای جلوگیری از به سرقت رفتن رازهای تجاری مان مثل (محدود کردن دسترسی کارمندان شرکت به آن یا تعهد گرفتن از کارمندان در این راستا) انجام دهیم که خود ، کار چالشی می باشد.

از طرف دیگر نوآوری در حوزه های مختلف آیتی می تواند به عنوان یک اختراع در نظر گرفته شود که مسلما شرکت ها و بیزینس های دیگر حق تقلید از این محصولات را ندارند و اگر تقلیدی صورت گیرد باید جریمه پرداخت شود. در این راستا ممکن است بیزینس های دیگر از امکانات و ویژگی های محصول ما تقلید کنند و مخاطبان محصول ما را به سمت خود جذب کنند ، که می تواند یک خطر احتمالی محسوب شود. پس لازم است اگر ایده یا نوآوری جدیدی در تولید محصول داشتیم حتما به صورت رسمی ثبت کنیم تا مشکلی به وجود نیاید.

یکی دیگر از خطرات احتمالی می تواند به سرقت رفتن اطلاعات کاربران سایت توسط هکرها یا حتی کارمندان خود شرکت باشد که باید در جهت بالا بردن امنیت سایت اقدامات زیادی انجام داد.

- <https://vinesh.ir>
- <https://www.goodreads.com/>
- <https://jobinja.ir/jobs>
- <https://taaghche.com/blog/1399/06/19/%D8%A8%D9%87%D8%AA%D8%B1%DB%8C%D9%86-%D8%B3%D8%A7%DB%8C%D8%AA-%D9%85%D8%B9%D8%B1%D9%81%DB%8C-%DA%A9%D8%AA%D8%A7%D8%A8/>
- <https://avangard.ir/>
- <https://www.30book.com/>
- <https://shahreketabonline.com/>
- <https://www.iranketab.ir/>

- <https://www.adinehbook.com/>
- <https://jangal.com/fa/shop>
- <https://vistor.shop/>